

אגרת מספר 115 כתב חידה בעקבות לוחמי תש"ח

שלום. ב- 17.4.2015 יצאנו בעקבות אירועי מלחמת העצמאות, סיור שבא בהתאמה ליום העצמאות הקרוב. הפעם, ניסינו להיות "ספורטיביים" ולעשות משהו שטרם ניסינו – סיור נוסע בקבוצות קטנות בעקבות כתב חידה. חבל שבאו מעט מדי אנשים (12).

את כתב החידה כתב גדעון סגלי. ניתן להשתמש בכתב החידה הזה עם מתן קרדיט. אפשר גם לעשות כתבי חידה אחרים ולכל נושא. אפילו רק לתחנה אחת במשך יום הדרכה. למעשה, כתב חידה הוא דרך נהדרת להביא נושא בצורה שהיא לא פרונטלית. זה מוסיף עניין ואולי גם תחרות, ובעיקר חוויה.

כתב החידה התחיל כבר בהזמנה למפגש:

"הפעם רקחנו סיור בעקבות כתב חידה. לכן גם את מקום המפגש אתם צריכים למצוא. אורך המפגש כשעתיים וחצי, נסיים לפני חמש. מפגש באווירה ספורטיבית – לקראת יום העצמאות -- בו ניסע בעקבות כתב חידה העוסק באירועי מלחמת העצמאות במרחבי הגליל המערבי. נא התארגנו בקבוצות – עד 5 אנשים בקבוצה ברכב (ניתן יהיה להתאגד לקבוצות במקום המפגש, רצוי לפני כן). כל קבוצה צריכה להביא: טלפון נייד, מפת סימון שבילים מס' 2, תנ"ך, ספרו של דוד קורן – "הגליל המערבי במלחמת העצמאות", נייר לכתביה ועט. תופינים לנקודת הסיום ומצב רוח ספורטיבי. מקום המפגש: נפגש ביום שישי ה- 17.4 בשעה 14:00 "באתר בו בין המתים היו הכי הרבה חיים. יצחק לא שייך לעניין, ופארס סירחאן וסאלח אלג'ישי השכנים ברחו". את השלב הבא בכתב החידה תקבלו במקום המפגש, לאחר מכן בכל תחנה שתגיעו יהיה עליכם להצטלם כהוכחה שאכן הגעתם למקום הנכון, ולהתקשר לגדעון שיכתיב לכם את השלב הבא בכתב החידה. אין פרסים בתכנית -- נהנה מהחוויה, אך כמובן שבנקודת הסיום נוכל להתנחם כולנו כפרסי ניחומים בטופינים שהכנתם מבעוד מועד ובשיתוף בחוויות מהסיור באתרי החידה".

מכיוון שהחידה ניתנה כמה ימים לפני שעת ההתייצבות, היה מספיק זמן כדי לפתור את החידה. ואכן, כולם הגיעו למקום הנכון – **אתר שיירת יחיעם**.

הפתרון – בין הרוגי שיירת יחיעם היו **7 חללים בעלי השם הפרטי חיים**. יצחק הוא **יצחק פרל** ז"ל שנפל במסגרת קרבות ראש פינה כחייל בגדוד 22 של כרמלי. הוא לא שייך לשיירת יחיעם ושמו השתרבב לרשימה. לפני כמה שנים הוסרה המצבה עם שמו משורת הקברים בנהריה, אך שמו עדיין נמצא באנדרטה באתר. **שני השמות הערביים הם אנשי כברי** שכבר עסקנו בפועלם בסיורים קודמים. פארס סירחאן הוא בן למשפחה בעלת קרקעות שמוצאה מכברי. מאז 1944 חבר הועד הפועל של "המפלגה הערבית הפלסטינית". במרץ 1946 חבר "הועד הערבי העליון" המורחב וכן חבר ועדת הכספים מטעם "הועד הערבי העליון". זו הועדה שהחליטה על הקמת "בית אוצר". 2.2.1948 – היה ניסיון נפל של ההגנה בהתקפה על ביתו בכברי. אחרי מלחמת 1948 היה חבר "המועצה הלאומית הפלסטינית" מיסודה של "ממשלת כל פלסטין" בעזה. סאלח אלג'ישי היה כנראה מפקד החוליה שהתמקמה בבית הקברות, של הכפר כברי, השולט על "כביש הבקשיש" בו נסעה השיירה. מן הסתם הוא הראשון שירה אל המשוררין הראשון, פורץ המחסומים.

נפגשנו באתר השיירה. אחרי ברכות והוראות טכניות, קיבלו הקבוצות את החלק השני של כתב החידה: "מפקד ההגנה/קצין המחוז בנהריה בשנת 1948 היה מאיר בן דור. ב- 21.1.1948 פנה אליו "החבר של וינסטון צ'רצ'יל" _____, במגמה ליצור ברית של שקט הדדי בין נהריה לערביי האזור.

הפנייה באה בעקבות אירועי היום שקדם לה. יום לפני כן הייתה התקפה על ישוב יהודי בגליל המערבי. לעזרת הישוב יצא כוח שהותקף גם הוא ונהרג בו חמישה. הנקודה הבאה באנדרטה להנצחת האירוע.

הפתרון: החבר של וינסטון צ'רצ'יל הוא בריגדיר גנרל בדימוס **ג'ון אנגוס מקניל** שגר עם אשתו הנכה ליליאן ב"בית הגנרל" במזרעה. הישוב היהודי המותקף הוא **קיבוץ יחיעם** שישב אז בתוך מצודת ג'דין. הכוח הוא **המשוריין הנטרים**, והאתר הוא **גבעת המשורין** מערבית לכניסה לנווה זיו.

על האנדרטה במקום יש שמות של שישה הרוגים. אחד מהם הוא ישראל מאיר מילר שנהרג באותו יום כאשר נסע במיכלית שסיפקה מים ליחיעם.

מכאן המשכנו לחלק השלישי: "בבית הקברות הקטן בישוב שהותקף נמצא זה ששמו כשם עץ _____ שם הנקודה הבאה. על שם מפקדו יש ישוב נוסף בגליל המערבי _____".

הפתרון: **קיבוץ יחיעם – בית הקברות הקטן שנמצא מדרום למבצר**. מפקד השיירה שנהרג במשוריין הפורץ הוא **איתן זית**, היחיד מבין הרוגי השיירה שקבור ביחיעם. מפקדו הוא מפקד גדוד 21 של כרמלי – בן עמי פכטר – שהחליט להצטרף לשיירה ברגע האחרון ומצא בא את מותו. על שמו נקרא **מושב בן עמי**.

החלק הרביעי: "ישנם שלושה מקומות בגליל המערבי ששמם לקוח מברכת משה לאשר – דברים ל"ג. שניים מהם ישובים? 1. _____ 2. _____ השלישי הוא אתר שנמצא ביניהם 3. _____ דרומית מזרחית לשלישי, מתגלה כיפה של קבר שייח, בישוב בו התמקם "המציל הלאומי" _____ שם הנקודה הבאה."

הפתרון: **קבר השייח בראש גבעת תרשיחא**. הישובים הם 1. **עין יעקב** 2. **ומעונה**. האתר שנמצא ביניהם הוא 3. **הר בטח**.

החלק החמישי והאחרון: "אנחנו בדרך ל"בית הקברות הצבאי הקטן" של הישוב? _____ אם תרצו למצוא את שם הישוב, חפשו ב"קהל רפאים" במשלי כ"א ט"ז או "בחיק כסילים" בקוהלת ז' ט'. אפילו תגלת פלאסר מלך אשור כבש עיר כזאת – השלישית ברשימה במלכים ב' ט"ו כ"ט".

הפתרון: **"קפישה"** – בית הקברות הצבאי של **ינח** וג'ת. השנה ערכנו סיור עם אורן שוורץ.

בהפרש של כמה דקות הגיעו גם האחרונים אל היעד. כאן פגשנו את רעי סגלי בעמדת הסקר של העופות הדואים. הסבר על הנקודה, כוס קפה, כיבוד שהבאנו וגם צילומים של דבורניות גדולות.

היה מוצלח ביותר. תודה לגדעון.